Ara Pirineus, 03/03/21

Augmenta lleugerament la població rural a Catalunya

Ho indiquen les darreres dades de l'Observatori del Món Rural, que encara no tenen en compte els efectes de la pandèmia

Els indicadors demogràfics de 2019 constaten per primer cop un lleuger creixement de la població rural en el seu conjunt. Tot i no ser gaire significatiu, 3.798 nous habitants, això trenca la dinàmica de despoblament que històricament l'ha caracteritzada i culmina així la tendència de desacceleració iniciada els darrers anys, d'una manera més notable a partir de 2017. El Departament d'Agricultura ha publicat l'Observatori del Món Rural 2020, un conjunt d'indicadors anuals que permeten fer una radiografia del dinamisme del món rural català i la seva evolució respecte de l'urbà.

L'estudi també assenyala que aquesta tímida progressió demogràfica va lligada al notable increment de la població estrangera arreu de Catalunya, que ha estat d'un 5,4% en les zones rurals i fins a un 7,3% en les urbanes. La pròxima edició de l'Observatori inclourà les dades de població de l'any 2020, que serviran per poder analitzar si la pandèmia del covid-19 ha fet modificar els hàbits residencials de la població catalana. Es creu que la implantació del teletreball i la valoració de l'habitatge i l'entorn en què es viu ha reforçat la mobilitat de persones a les poblacions rurals.

El nombre de municipis rurals que perden població a Catalunya ha disminuït de 293 l'any 2018 als 262 l'any 2019. Per tant, per tercer any consecutiu, hi ha municipis rurals que reverteixen la tendència de pèrdua poblacional.

En l'àmbit rural, i sempre amb dades de 2019, els nouvinguts també s'han concentrat als nuclis de població més grans, coincidint amb les capitals de comarca, atrets per les oportunitats de treball que s'hi ofereixen. Amb tot, els municipis per sota el mig miler d'habitants han continuat perdent població, però en menor grau que els anys anteriors.

Més homes que dones en un entorn molt envellit

L'estudi també assenyala l'envelliment de la població en entorns rurals; tot i ser un fenomen global arreu del territori, és en aquest àmbit on és més acusat. Concretament, l'any 2019, més d'una cinquena part de la població ultrapassava els 65 anys, i, d'aquesta part, el 20% en tenien més de 85. En relació amb el gènere, la població rural continua essent masculina; aquesta diferència és més palesa a les franges d'edat més avançada. Altrament, l'arribada de població estrangera no contribueix a la millora de la paritat entre sexes, ja que es constata que tres cinquenes parts d'aquest increment de població forana, que han experimentat els municipis rurals entre 2018 i 2019, han estat homes.

Incorporació de 320 joves a l'activitat agrària

Quant a l'activitat agrària, l'any 2019 es van incorporar 320 joves al sector agrari, un volum similar que l'any 2018, dels quals un 29% van ser dones. D'altra banda, el nombre d'indústries agroalimentàries s'ha mantingut pràcticament estable. Finalment, l'agricultura ecològica mostra un increment de vora 18.800 hectàrees, i es consolida com a sistema de producció en ascens.

L'observatori també recull una valoració notable del nivell de qualitat de vida al món rural, on destaquen positivament els serveis de salut, el creixement del nombre d'estudiants universitaris i la disponibilitat del sistema de connexió de banda ampla, present l'any 2019 al 99,6% de les llars d'aquells municipis de menys de 10.000 habitants amb algun membre entre 16 i 74 anys.

Altres conclusions de l'Observatori són la desacceleració del dinamisme empresarial tant en l'àmbit rural com en l'urbà; el manteniment del nombre de comptes de cotització entre 2018 i 2019 (que en el cas del món rural ha arribat a ser del -0,1%) indica un estancament en la generació de noves empreses. Així i tot, augmenta el nombre d'afiliats a la Seguretat Social i continua reduint-se el nombre d'aturats; la taxa d'atur registral a les zones rurals l'any 2019 és del 8,2% i es manté dos punts per sota de les urbanes.

Amb aquesta edició, ja seran cinc anys d'anàlisi i prospectiva del món rural, amb una mirada comparativa respecte de l'urbà, i que ha inclòs, sempre que ha estat possible, la perspectiva de gènere. L'objectiu de la divulgació d'aquestes dades és orientar accions o projectes adreçats a millorar les condicions i oportunitats dels seus habitants. Finalment, cal dir que aquesta publicació presenta continuïtat amb les tres edicions anteriors de l'Observatori del Món Rural publicades per la Fundació del Món Rural, i també té com a antecedents les dues edicions de l'Atles de la nova ruralitat (2009 i 2015) impulsades per la mateixa entitat.